

Lokakuun tervehdys eduskunnasta

Eduskunnan syysistuntokausi on täydessä vauhdissaan. Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa meillä on syksyn aikana käsiteltävänä aikamoinen urakka, yhteensä 46 lakiesitystä. Sivistysvaliokunnassa on onneksi hieman hiljaisempaa, mutta asioita riittää sielläkin, käsiteltävänä on mm. uusi nuorisolaki. Molemmissa valiokunnissa on lisäksi ollut arvioitavana valtion ensi vuoden talousarvio, joten töitä riittää. Lokakuussa tein kirjallisen kysymyksen hallitukselle varusmiespalveluksessa vammautuneiden tai sairastuneiden varusmiesten hoidosta ja toimeentulosta sairausajan, sillä monissa tapauksissa varusmiehet joutuvat huolehtimaan siitä itse. Tässä viestissä keskityn terveysveroon ja vanhuslain heikennykseen.

Karkki- ja jäätelövero poistuu

Hallitus aikoo poistaa makeisten ja jäätelön valmisteveron ensi vuoden alusta. Verosta luopuminen aiheuttaa valtiolle yli 100 miljoonan euron vuosittaisen verotuottomenetyksen, joka katetaan muilla keinoilla mm. heikommassa asemassa olevien etuusleikkauksilla. Kyseessä on lähes saman suuruinen tulojen menetys kuin tulevat lääkemenojen leikkaukset, joissa etenkin diabeetikkojen lääkekorvauksia alennetaan. Kärjistetysti sanoen hallitus lisää toiminnallaan karkin ja jäätelön käyttöä ja maksattaa verovajeen diabeetikoilla. Tätä on vaikea ymmärtää.

Sokerin käyttö kolminkertaistunut

Vuodesta 1990 on makeisten kulutus kolminkertaistunut 14 kiloon vuodessa per henkilö. Sokerin osuuden päivittäisestä energiantarpeesta tulisi olla enintään 10 %, mutta teini-ikäisillä se saattaa ylittää jopa 15 %. Joka viides kouluikäinen on ylipainoinen. Koululaiset ostavat karkkia ja jäätelöä omilla taskurahoillaan ja hinnanalennus on epäedullinen kannuste ostaa entistä enemmän. Erityisen huolestuttavia ovatkin ne vaikutukset, joita lisääntyvä sokerin käyttö aiheuttaa lasten ja nuorten hammasterveydelle ja ylipainon lisääntymiseen.

Huono vaikutus kansanterveyteen

Sokeriset juomat ja makeiset ovat merkittävä lisätyn sokerin ja ylimääräisen energian lähde. Suklaasta ja jäätelöstä saadaan lisäksi tyydyttynyttä rasvaa. Samalla mahdolliset terveysongelmat liittyen hampaiden reikiintymiseen ja ylipainoon liittyviin sairauksiin kuten sydän- ja verisuonitauteihin sekä diabetekseen, uhkaavat kasvaa.

Epäterveellisiin elintarvikkeisiin kohdistuvien verojen avulla voitaisiin kustannusvaikuttavasti edistää terveyttä ja vähentää sosioekonomisia terveyseroja. WHO:n mukaan epäterveellinen ruokavalio on tärkein tautitaakkaa lisäävä tekijä ja toisaalta OECD:n mukaan verotus on kustannusvaikuttavin tapa ehkäistä lihavuutta.

Terveysvero olisi hyvä ratkaisu

Sen sijaan, että makeisten ja jäätelön valmistevero poistetaan, oltaisiin sitä voitu laajentaa mm. kekseihin, vohveleihin ja sokerisiin välipaloihin. Veron tavoitteena pitäisi olla positiiviset terveysvaikutukset. Mallia voitaisiin ottaa vaikkapa Tanskasta, Norjasta tai Unkarista, joissa vastaavanlaisia veroja kannetaan. Pitkällä tähtäimellä veroa pitäisi laajentaa koskemaan kansanterveydellisin perustein myös muita terveydelle haitallisia tuotteita, esimerkiksi suolaa ja kovaa rasvaa. Kansanterveyden jättäminen huomiotta verotuksessa lisää terveysmenoja tulevaisuudessa ja syventää väestön sosiaalista eriarvoisuutta. Verotuksella voidaan tukea kansanterveyttä, jos poliittista tahtoa löytyy.

Monipuolinen osaaminen vanhustenhoidossa tärkeää

Vanhusväestö kasvaa ja monimuotoistuu, mikä vaatii monipuolista osaamista työntekijöiltä. Nykylain mukaan kunnan käytettävissä onkin oltava ikääntyvän väestön hyvinvointia ylläpitävää monipuolista asiantuntemusta. Erityisasiantuntemusta on oltava ainakin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, gerontologisen hoito- ja sosiaalityön, geriatrian, lääkehoidon, ravitsemuksen, monialaisen kuntoutuksen sekä suun terveydenhuollon alalta. Olen ollut monille yhdistyksille esittelemässä vanhuslakia ja juuri tämä kohta on se kohta, josta eniten on voinut iloita.

Kyseenalaisia säästöjä osaamista vähentämällä

Tällä viikolla eduskunnan lähetekeskustelussa oli vanhuspalvelulain muutosesitys, jossa hallitus ehdottaa, että edellä mainittu listaus poistetaan laista. Tämän odotetaan tuovan 14,9 miljoonan euron säästöt. Jäljelle jää yleisluontoinen maininta ikääntyvän väestön tarvitsemia palveluja koskevasta asiantuntemuksesta, mutta miten sitä palvelujen tarvetta arvioidaan, ilman edellä mainittua erityisosaamista. Ikäihmisten hoito- ja palvelusuunnitelmien tekeminen ja vaikuttava toteuttaminen ilman erityisasiantuntemusta lienee aika hankalaa.

Laissa oleva erityisasiantuntemusta koskeva vaatimus ei ole tähänkään asti tarkoittanut sitä, että kuntien on palkattava kutakin asiantuntemusalueetta edustava henkilö muiden työntekijöiden lisäksi, vaan sitä, että ainakin jonkun/joidenkin kunnan vanhuspalveluissa toimivista työntekijöistä tulee hallita gerontologinen/geriatrinen erityisosaaminen omalta alaltaan. On vaikea käsittää, miten erityisasiantuntemusta koskevan vaatimuksen poistamisella laista saadaan aikaan mitään säästöjä. Kunnallinen asiantuntemus voi niitä kustannuksia päinvastoin säästää ja samalla tuhotaan tähän mennessä hankittu asiantuntemus. Lisäksi mitätöidään geriatrinen ja gerontologinen koulutus ja osaaminen, jota on kehitetty pitkään. Valiokunnassa tämän esityksen käsittely on juuri alkamassa. Toivottavasti hallitus vetää pois tämänkin epätarkoituksenmukaisen esityksensä.

Kulttuurin ja koulutuksen asialla

Lokakuussa sivistysvaliokunta oli Suomen Teatterijärjestöjen liiton vieraana Kansallisteatterissa ja samalla pääsimme katsomaan Sumu-näytelmän. Arkadia-seuran kanssa vierailimme Taideyliopistossa. Osallistuin myös OAJ:n järjestämän maailman opettajien päivän tapaamiseen ja Lastentarhanopettajien liiton seminaariin koskien tukea tarvitsevia lapsia varhaiskasvatuksessa. Viestintätoimisto Miltoon haastatteli minua Helsingin yliopiston asioihin liittyen.

Opetushallituksen johtokunnan kokouksessa käsittelyssä oli mm. pitkään odottamani varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden osalta ehdotin tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä kehotunnekasvatuksen ottamista paremmin mukaan sisältöihin. Korostin myös pedagogisen osaamisen tärkeyttä suunnitelmien laadinnassa ja seurannassa. Opetushallituksen pääjohtaja Aulis Pitkälää tapasin vielä erikseen koskien radiotaajuisten säteilyn haittojen ennaltaehkäisyä kouluissa ja päiväkodeissa.

Apteekit ja opiskelijaterveydenhuolto on puhuttanut

Joka perjantaiamuisten työkokousten lisäksi sos. dem. sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaryhmä tapasi lokakuussa Apteekkariliittoa ja THL:n tutkijoita lääkekorvauksiin liittyen. Koko valiokunta tapasi SYLin ja SAMOKin edustajia liittyen opiskelijaterveydenhuollon järjestämiseen Sote-uudistuksessa. Valiokunta tapasi myös ministeri Mattilaa yhteisen keskustelun merkeissä ajankohtaisista asioista. Sivistysvaliokunnan ja ministeri Grahn-Laasosen tapaaminen osui heti seuraavalle viikolle. Sattumalta molempien ministerien kutsut osuivat vierekkäisille viikoille. Harvemmin näitä tapaamisia kiireisten ministerien aikatauluun kuitenkaan mahtuu.

Finnveran hallintoneuvosto kokoontui lokakuussa syksyn ensimmäiseen kokoukseen ja samalla pidimme seminaaria mm. vientiluottoihin liittyen. Finnveralla on tärkeä rooli esimerkiksi Turun laivatilausten

taustalla. Eduskunnan verkostoista ehdin osallistua Väestö- ja kehitysryhmän sekä Allergia- ja astmaverkoston kokoukseen.

Tapaamisia omassa maakunnassa

Varsinais-Suomen kansanedustajaryhmämme vieraili Salossa Tuulipuistossa ja Kyrössä yritysvierailulla Hydroringissä. Eduskunnan päässä kuulumme turkulaisia opiskelijoita opiskelijaterveydenhuollon tiimoilta ja Valo- valmennuksen syrjäytyneiden nuorten hankkeesta.

Turussa osallistuin Ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan neuvottelukunnan kokoukseen, jossa olen jäsenenä ja esittelin siellä korkeakoulupolitiikan ajankohtaisia aiheita sekä eduskunnan käsittelyssä olevaa hankintalakia. Valtion eläkkeensaajien kokouksessa Turussa olin kertomassa ajankohtaisista ikäihmisiä koskevista aiheista ja mm. eläkeindeksejä koskevasta kansalaisaloitteesta, joka on tulossa eduskunnan käsittelyyn. Lääkekehityskeskusten perustamisen tiimoilta olin kutsunut Turkuun palaverin koolle.

Olen Turun nuorisovaltuuston kummivaltuutettu ja siinä ominaisuudessa me kummivaltuutetut tapasimme nuorisovaltuuston edustajia. Valtuuston kokous ja KOY Turkuhallin kokous osuivat myös lokakuulle. Lokakuun loppua juhlistaa vielä Reformaation merkkivuoden avajaiset. Loppukuusta pidän vielä tervehdyspuheen Turun seudun kehitysvammaisten tuki yhdistyksen syyskokouksessa. Erityisen iloinen olen siitä, että viime kuussa AVH-kuntoutuksesta tekemäni kysymys hallitukselle sai kivasti julkisuutta Turkulaisen tekemässä jutussa.

<http://www.aamuset.fi/naista-puhutaan/politiikka/eloranta-toimimaton-avh-kuntoutus-tulee-kalliiksi>

Syksyn viimeiset markkinat

Lokakuun alkuun osui syksyn viimeinen markkinatapahtuma Liedossa Mikkelin markkinoilla. Viime viikonloppuna olin tapaamassa ihmisiä Varissuon ostoskeskuksessa makkaratarjoilun kera. Ensi viikonloppuna la 29.10. klo 14-16 olen juttelemassa Osaava Nainen –messuilla messukävijöiden kanssa Demarinaisten osastolla A83. Tulethan juttelemaan sinäkin, jos käyt tapahtumassa.